Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (osmého senátu)

22. listopadu 2012 *

„Článek 157 SFEU — Směrnice 79/7/EHS — Směrnice 97/81/ES — Rámcová dohoda o částečném pracovním úvazku — Směrnice 2006/54/ES — Starobní důchod příspěvkového typu — Rovné zacházení pro pracovníky a pracovnice — Nepřímá diskriminace založená na pohlaví“

Ve věci C-385/11,

jejímž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutím Juzgado de lo Social de Barcelona (Španělsko) ze dne 4. července 2011, došlým Soudnímu dvoru dne 19. července 2011, v řízení

Isabel Elbal Moreno

proti

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS),

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS),

SOUDNÍ DVŮR (osmý senát),

ve složení C. Toader, vykonávající funkci předsedkyně osmého senátu, A. Prechal (zpravodajka) a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. září 2012,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) F. de Miguel Pajuelem, jako zmocněncem, ve spolupráci s A. Álvarez Morenem a J. Ignaciem del Valle de Joz, abogados,

— za španělskou vládu S. Centeno Huerta a S. Martínez-Lage Sobredem, jako zmocněnci,

— za belgickou vládu L. Van den Broeck a M. Jacobs, jako zmocněnkyněmi,

— za Evropskou komisi G. Valero Jordanou a M. van Beekem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: španělština.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu ustanovení 4 rámcové dohody o částečném pracovním úvazku uzavřené dne 6. června 1997, která je obsažena v příloze směrnice Rady 97/81/ES ze dne 15. prosince 1997 o Rámcové dohodě o částečném pracovním úvazku uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS (Úř. věst. 1998, L 14, s. 9; Zvl. vyd. 05/03, s. 267), ve znění směrnice Rady 98/23/ES ze dne 7. dubna 1998 (Úř. věst. L 131, s. 10, dále jen „rámcová dohoda“), jakož i výkladu článku 157 SFEU a článku 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 204, s. 23) a článku 4 směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 6, s. 24; Zvl. vyd. 05/01, s. 215).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Isabel Elbal Moreno na jedné straně a Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) (Národní úřad sociálního zabezpečení) a Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS) (Všeobecný fond sociálního zabezpečení) na straně druhé ve věci přiznání starobního důchodu.

Právní rámec

Právní úprava Unie

3 Článek 1 směrnice 79/7 stanoví:

„Účelem této směrnice je v oblasti sociálního zabezpečení a dalších složkách sociální ochrany uvedené v článku 3 postupné zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení, dále jen ‚zásada rovného zacházení‘.“

4 Článek 3 odst. 1 písm. a) směrnice 79/7 stanoví:

„Tato směrnice se vztahuje na:

a) právní úpravu zajišťující ochranu pro případ:

[...]

— stáří,

[...]“

5 Článek 4 odst. 1 směrnice 79/7 stanoví:

„Zásada rovného zacházení znamená vyloučení jakékoli diskriminace na základě pohlaví buď přímo, nebo nepřímo, například s ohledem na manželský nebo rodinný stav, zejména pokud jde o:

— oblast působnosti systémů a podmínek přístupu k nim,

— povinnost přispívat a výpočet výše příspěvků,

— výpočet dávek včetně zvýšení, na které vzniká nárok s ohledem na manželku nebo manžela nebo vyživované osoby, a podmínky trvání a zachování nároku na dávky.“

6 Ustanovení 4 rámcové dohody, nadepsané „Zásada zákazu diskriminace“, stanoví:

„1. Pokud jde o pracovní podmínky, nesmí být se zaměstnanci na částečný úvazek zacházeno méně příznivě než se srovnatelnými zaměstnanci na plný úvazek pouze z toho důvodu, že pracují na částečný úvazek, pokud odlišné zacházení nelze ospravedlnit objektivními důvody.

[...]“

7 Směrnice 2006/54 stanoví v článku 1, nadepsaném „Účel“, následující:

„Účelem této směrnice je zajistit zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání.

Obsahuje proto ustanovení k provádění zásady rovného zacházení, pokud jde o:

[...]

b) pracovní podmínky, včetně odměny;

c) systémy sociálního zabezpečení pracovníků.

[...]“

Španělská právní úprava

8 Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, jsou na spor v původním řízení použitelná následující ustanovení obecného zákona o sociálním zabezpečení (ley general de seguridad social), který byl schválen královským legislativním dekretem č. 1/94 ze dne 20. června 1994 (BOE č. 154 ze dne 29. června 1994, s. 20658, dále jen „LGSS“):

„Článek 160.

Definice

Dávky starobního důchodu příspěvkového typu se vyměří pro každého příjemce zvlášť a spočívají v doživotním důchodu, který je každému z příjemců přiznán za podmínek, ve výši a formě, které stanoví právní předpisy, jestliže příjemce, který dovršil předepsaný věk, ukončí nebo ukončil závislou činnost.

Článek 161.

Příjemci

1. Nárok na starobní důchod příspěvkového typu mají osoby zařazené do obecného režimu, které kromě obecné podmínky uvedené v čl. 124 odst. 1 splňují rovněž následující podmínky:

a) dovršení věku šedesáti pěti let

b) dosažení minimální doby pojištění v délce patnácti let [...]

Článek 162.

Základ pro výpočet výše starobního důchodu

1. Základem pro výpočet výše starobního důchodu příspěvkového typu je kvocient, jehož hodnota je výsledkem operace, při níž se základ pojistného žadatele za období 180 měsíců bezprostředně předcházejících měsíci, v němž došlo k události zakládající nárok na dávku, vydělí číslicí 210 [...].

Dodatkové ustanovení č. 7. Zvláštní ustanovení pro zaměstnance na částečný úvazek

1. Sociální ochrana vyplývající z pracovních smluv o částečném pracovním úvazku se řídí zásadou, podle níž jsou zaměstnanci na částečný úvazek postaveni na roveň zaměstnancům na plný úvazek, a zejména pak následujícími pravidly:

Zaprvé. Pojistné

a) Základ pro výpočet pojistného na sociální zabezpečení a odvodů vybíraných společně s tímto pojistným je stanoven vždy na měsíčním základě a je tvořen skutečnou odměnou za běžné i přesčasové odpracované hodiny.

b) Takto určený základ nesmí být nižší než částky stanovené právním předpisem.

c) Přesčasové hodiny jsou pro účely pojistného zohledněny na stejném základě a podle stejných sazeb jako běžná pracovní doba.

Zadruhé. Doba pojištění

a) Pro účely prokázání dob pojištění nezbytných pro vznik nároku na dávky starobního důchodu, dávky trvalého invalidního důchodu, jakož i dávky v případě úmrtí a pozůstalostní dávky, jakož i dávky v dočasné pracovní neschopnosti, mateřství a otcovství, se zohlední výhradně pojistné odvedené podle odpracovaných běžných i přesčasových hodin, které se převedou na teoretické dny pojištění. Pro tyto účely se počet skutečně odpracovaných hodin vydělí pěti, což je denní ekvivalent zohlednění 1 826 hodin za rok.

b) Pro účely vzniku nároku na starobní důchod a trvalý invalidní důchod se počet teoretických dnů pojištění, vypočtený podle písm. a) tohoto pravidla, vynásobí koeficientem 1,5; výsledkem je počet dnů, které se považují za prokázané pro účely stanovení minimálních dob pojištění. Za žádných okolností nesmí být zohledněn vyšší počet dnů pojištění, než je počet dnů, který by odpovídal činnosti na plný úvazek.

Zatřetí. Výpočtový základ

a) Základ pro dávky starobního důchodu a trvalého invalidního důchodu se vypočte podle obecného pravidla [...].“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

9 Žalobkyně v původním řízení podala dne 8. října 2009 ve věku 66 let u INSS žádost o přiznání starobního důchodu. Do té doby pracovala po dobu 18 let výhradně jako uklízečka pro společenství vlastníků, a to na částečný pracovní úvazek v délce 4 hodin týdně, což představovalo 10 % zákonné pracovní doby, která ve Španělsku činí 40 hodin týdně.

10 Rozhodnutím ze dne 13. října 2009 byla její žádost zamítnuta z důvodu, že nesplnila minimální dobu pojištění v délce 15 let, která je vyžadována pro přiznání nároku na starobní důchod podle čl. 161 odst. 1 písm. b) LGSS.

11 Stížnost, kterou žalobkyně v původním řízení podala dne 30. listopadu 2009, byla zamítnuta rozhodnutím INSS ze dne 9. prosince 2009. Od žalobkyně v původním řízení bylo požadováno, aby prokázala splnění minimální doby pojištění v délce 4 931 dnů. V uvedeném rozhodnutí jí bylo přitom uznáno 1 362 dnů, které byly rozděleny následovně:

— 41 dnů: od 24. října 1960 do 3. prosince 1960 zaměstnání na plný úvazek.

— 336 dnů: náhradní doba za tři porody (3 x 112).

— 656 dnů: od 1. listopadu 1991 do 30. října 2009, tedy 6 564 dnů započtených ve výši 10 % na základě zaměstnání na částečný úvazek.

— 329 dnů: jako náhradní doba, vyplývající z použití opravného faktoru (1,5) stanoveného v dodatkovém ustanovení č. 7 LGSS.

12 Po zamítnutí stížnosti podala žalobkyně v původním řízení u Juzgado de lo Social de Barcelona žalobu, v níž tvrdila, že dodatkové ustanovení č. 7 LGSS, na jehož základě byl odmítnut její nárok na starobní důchod, porušuje zásadu rovného zacházení. Podle jejího názoru vyžaduje totiž uvedené ustanovení v případě zaměstnanců na částečný úvazek delší dobu pojištění než v případě zaměstnanců na plný úvazek, a to i při zohlednění opravného faktoru 1,5, za účelem přiznání dávky, která je již proporčně nižší. Žalobkyně v původním řízení dále tvrdila, že toto pravidlo zavádí nepřímou diskriminaci, neboť je statisticky nesporné, že je tento druh smluv používán přibližně z 80 % u žen.

13 Ohledně uvedeného dodatkového ustanovení č. 7 předkládající soud vysvětluje, že tento právní předpis je založen na zásadě, podle níž jsou pro účely zohlednění požadovaných dob pojištění započítány pouze skutečně odpracované hodiny, která je však zároveň zmírněna dvěma opravnými pravidly s cílem usnadnit přístup k ochraně v rámci sociálního zabezpečení zaměstnancům na částečný úvazek.

14 Zaprvé je definován pojem „teoretický den pojištění“, a to jako den odpovídající pěti skutečně odpracovaným hodinám denně nebo 1 826 hodinám ročně. Odvedené pojistné je započteno v závislosti na odpracovaných hodinách a je přepočítáno na teoretické dny pojištění.

15 Zadruhé je pro účely přiznání nároku na starobní a invalidní důchod zavedeno zvláštní opravné pravidlo, podle něhož se na teoretické dny pojištění použije násobící koeficient 1,5. Tímto dochází k navýšení těchto dnů, což usnadňuje přístup k ochraně.

16 Předkládající soud však uvádí, že tím, že dodatkové ustanovení č. 7 LGSS zohledňuje výlučně odpracované hodiny, a nikoliv dobu pojištění, tedy odpracované dny, zavádí v konečném důsledku dvojí – byť upravené – použití zásady *pro rata temporis.* Vyžaduje totiž dovršení proporčně delší doby pojištění pro vznik nároku na starobní důchod, jehož výpočtový základ bude rovněž úměrně snížen z důvodu, že se jedná o částečný pracovní úvazek. Z toho vyplývá, že se od zaměstnance na částečný úvazek k získání nároku na důchod, jehož výše je již z důvodu částečného pracovního úvazku přímo a poměrně snížena, vyžaduje delší doba pojištění, která je v obráceném poměru ke zkrácení jeho pracovní doby.

17 Předkládající soud ještě upřesňuje, že použití dodatkového ustanovení č. 7 LGSS vede u žalobkyně v původním řízení k tomu, že hrazení pojistného během 18 let ve výši 10 % denního pracovního úvazku odpovídá pro účely výpočtu doby pojištění vyžadované pro přiznání nároku na starobní důchod uhrazenému pojistnému za dobu kratší než 3 roky. V případě smlouvy na částečný pracovní úvazek

v délce 4 hodin týdně by musela žalobkyně v původním řízení pracovat 100 let, aby dosáhla minimální doby pojištění v délce 15 let, která by jí umožnila nárokovat starobní důchod ve výši 112,93 eur měsíčně.

18 Za těchto podmínek se Juzgado de lo Social de Barcelona rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Spadá takový starobní důchod příspěvkového typu, jako je starobní důchod zavedený španělským systémem sociálního zabezpečení, který vychází z pojistného, jež ve svůj prospěch odvádějí pracovníci v průběhu celého svého pracovního života, pod pojem ‚pracovní podmínky' uvedený v souvislosti se zákazem diskriminace upraveným v ustanovení 4 směrnice 97/81?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku a pokud bude mít Soudní dvůr za to, že takový starobní důchod, jako je starobní důchod příspěvkového typu zavedený španělským systémem sociálního zabezpečení, spadá pod pojem ‚pracovní podmínky' uvedený v ustanovení 4 směrnice 97/81, je třeba zákaz diskriminace upravený uvedeným ustanovením vykládat v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která v důsledku dvojího uplatnění zásady ‚poměrným dílem' (*pro rata temporis*) vyžaduje, aby zaměstnanci na částečný úvazek dosáhli ve srovnání se zaměstnanci na plný úvazek poměrně delší doby pojištění nezbytné pro případný vznik nároku na starobní důchod příspěvkového typu, jehož výše je snížena úměrně ke snížení jejich pracovního úvazku?

3) Otázka doplňující předchozí otázky: Lze takovou právní úpravu, jako je španělská právní úprava systému pojistného, vzniku nároku na starobní důchod příspěvkového typu a jeho stanovení v případě zaměstnanců na částečný úvazek (obsažená v dodatkovém ustanovení č. 7 [LGSS]), považovat za jedno z ‚hledisek a podmínek odměňování', jichž se týká zákaz diskriminace uvedený v článku 4 směrnice 2006/54 a v článku 157 SFEU [...]?

4) Podpůrná otázka k předchozím otázkám: Je třeba v případě, že by španělský starobní důchod příspěvkového typu nespadal pod pojem ‚pracovní podmínky' ani pod pojem ‚hlediska a podmínky odměňování', vykládat zákaz přímé nebo nepřímé diskriminace na základě pohlaví, stanovený v článku 4 směrnice 79/7, v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která v důsledku dvojího uplatnění zásady *pro rata temporis* vyžaduje, aby zaměstnanci na částečný úvazek (v převážné většině ženy) dosáhli ve srovnání se zaměstnanci na plný úvazek poměrně delší doby pojištění nezbytné pro případný vznik nároku na starobní důchod příspěvkového typu, jehož výše je snížena úměrně ke snížení jejich pracovního úvazku?"

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

19 Svými předběžnými otázkami se předkládající soud táže, zda takový starobní důchod, jako je starobní důchod dotčený ve věci v původním řízení, spadá do působnosti ustanovení 4 rámcové dohody, článku 157 SFEU a článku 4 směrnice 2006/54 nebo článku 4 směrnice 79/7.

20 V této souvislosti je třeba připomenout, že pod pojem „odměna" ve smyslu čl. 157 odst. 2 SFEU spadá důchodové zabezpečení závisející na zaměstnaneckém vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, s výjimkou zabezpečení vyplývajícího ze zákonného systému, na jehož financování se zaměstnanci, zaměstnavatelé a případně orgány veřejné moci podílejí v míře, která spíše než na takovém zaměstnaneckém vztahu závisí na hlediscích sociální politiky (rozsudek ze dne 10. června 2010, Bruno a další, C-395/08 a C-396/08, Sb. rozh. s. I-5119, bod 41 a citovaná judikatura). Do tohoto pojmu tedy nelze zahrnout režimy sociálního zabezpečení nebo plnění z titulu sociálního zabezpečení, jako jsou

starobní důchody upravené přímo zákonem s vyloučením jakékoli dohody v rámci podniku nebo dotčeného profesního oboru a které se povinně použijí na obecné kategorie pracovníků (viz rozsudek ze dne 29. listopadu 2001, Griesmar, C-366/99, Recueil, s. I-9383, bod 27 a citovaná judikatura).

21 Stejně je tomu i v případě pojmu „pracovní podmínky“ ve smyslu ustanovení 4 bodu 1 rámcové dohody, který zahrnuje důchodové zabezpečení závisející na zaměstnaneckém vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, s výjimkou zákonných důchodů sociálního zabezpečení, které spíše než na takovém zaměstnaneckém vztahu závisejí na sociálních hlediscích (výše uvedený rozsudek Bruno a další, bod 42).

22 Je přitom zjevné, že starobní důchod dotčený ve věci v původním řízení, který je podle tvrzení španělské vlády nejobecnějším starobním důchodem upraveným španělským právem, závisí spíše než na zaměstnaneckém poměru mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem na sociálních hlediscích ve smyslu judikatury citované v bodech 20 a 21 tohoto rozsudku, takže se na něj nevztahuje článek 157 SFEU ani ustanovení 4 rámcové dohody.

23 Je pravda, že hlediska sociální politiky, organizace státu, etická hlediska nebo i rozpočtové důvody, které hrály nebo mohly hrát roli při nastavení systému vnitrostátním zákonodárcem, nemohou převážit, je-li důchod přiznáván pouze určité kategorii pracovníků, odvíjí-li se přímo od odpracované doby a je-li jeho výše počítána na základě poslední dosažené mzdy (viz výše uvedený rozsudek Bruno a další, bod 47).

24 První z těchto tří podmínek však není každopádně splněna, jelikož ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nevyplývá žádný důkaz o tom, že je takový starobní důchod, jako je důchod dotčený v původním řízení, přiznáván pouze určité kategorii pracovníků.

25 Jak tedy právem uvádí INSS, španělská a belgická vláda, jakož i Evropská komise, nelze článek 157 SFEU, a v důsledku toho ani článek 4 směrnice 2006/54, který provádí toto prvně uvedené ustanovení, ani ustanovení 4 rámcové dohody považovat za použitelné na takový starobní důchod, jako je starobní důchod, o který se jedná ve věci v původním řízení.

26 Takový starobní důchod může naopak spadat do působnosti směrnice 79/7, pokud tvoří součást předpisy stanoveného režimu ochrany proti některému z rizik uvedených v čl. 3 odst. 1 této směrnice, tedy stáří, a souvisí tedy přímo a skutečně s ochranou proti tomuto riziku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. října 2011, Brachner, C-123/10, Sb. rozh. s. I-10003, bod 40).

27 Za těchto podmínek je třeba odpovědět pouze na čtvrtou otázku.

Ke čtvrté otázce

28 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda článek 4 směrnice 79/7 musí být vykládán v tom smyslu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti dotčené ve věci v původním řízení, brání právní úpravě členského státu, která vyžaduje, aby zaměstnanci na částečný úvazek, jejichž převážnou část tvoří ženy, dosáhli ve srovnání se zaměstnanci na plný úvazek poměrně delší doby pojištění, která je nezbytná pro případný vznik nároku na starobní důchod příspěvkového typu, jehož výše je snížena úměrně ke snížení jejich pracovního úvazku.

29 V této souvislosti je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora představuje vnitrostátní opatření nepřímou diskriminaci ve smyslu článku 4 směrnice 79/7, jestliže i přes své neutrální znění ve skutečnosti znevýhodňuje značně větší počet žen než mužů (viz zejména výše uvedený rozsudek Brachner, bod 56).

30 Jak přitom vyplývá z předkládacího rozhodnutí a především z vysvětlení předkládajícího soudu uvedených v bodě 17 tohoto rozsudku, taková právní úprava, jež je dotčena původním řízením, znevýhodňuje takové zaměstnance na částečný úvazek, mezi něž patří žalobkyně v původním řízení, kteří po dlouhou dobu vykonávali zaměstnání na částečný pracovní úvazek, pokud z důvodu metody použité k výpočtu doby pojištění vyžadované k přiznání starobního důchodu vylučuje v praxi u těchto zaměstnanců jakoukoli možnost získat takový důchod.

31 Dále je nutno uvést, že i samotný předkládající soud konstatuje, že je statisticky prokázáno, že taková právní úprava, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, postihuje ve vyšší míře ženy než muže, jelikož tyto ve Španělsku tvoří nejméně 80 % zaměstnanců na částečný úvazek.

32 Z toho vyplývá, že tato právní úprava je v rozporu s čl. 4 odst. 1 směrnice 79/7, ledaže by byla odůvodněna objektivními faktory, které nijak nesouvisejí s diskriminací na základě pohlaví. Tak tomu je tehdy, když zvolené prostředky slouží legitimnímu cíli sociální politiky členského státu, o jehož právní předpisy se jedná, a jsou vhodné a nezbytné k dosažení sledovaného cíle (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Brachner, bod 70).

33 INSS a španělská vláda tvrdí, že požadavek dosáhnout určitých dob pojištění k tomu, aby mohl vzniknout nárok na některé dávky, je výrazem obecného cíle sociální politiky sledovaného vnitrostátním zákonodárcem, jelikož tento požadavek je v rámci příspěvkového systému sociálního zabezpečení podstatný, a to i v zájmu dosažení cíle, který spočívá v zaručení finanční rovnováhy tohoto systému.

34 V této souvislosti je třeba uvést, že jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, zaměstnanci na částečný úvazek uhradili pojistné, které je určeno především k financování důchodového systému. Kromě toho je nesporné, že kdyby důchod obdrželi, byla by jeho výše poměrně snížena v závislosti na pracovní době a uhrazeném pojistném.

35 Jak přitom právem uvádí belgická vláda a Komise, žádná skutečnost ve spisu předloženém Soudnímu dvoru neumožňuje dospět k závěru, že vyloučení takových zaměstnanců na částečný úvazek, jako je žalobkyně v původním řízení, z jakékoli možnosti získat starobní důchod, představuje za těchto podmínek skutečně nezbytné opatření k dosažení cíle zachování příspěvkového systému sociálního zabezpečení, na který poukazují INSS a španělská vláda, a že dosažení tohoto cíle neumožňuje žádné jiné opatření, jež by bylo pro tyto zaměstnance méně tíživé.

36 Na tento výklad nemá vliv tvrzení INSS a španělské vlády, že účelem obou opravných opatření uvedených v bodech 14 a 15 tohoto rozsudku je usnadnit zaměstnanci na částečný úvazek získání starobního důchodu. Není totiž nijak zjevné, že by tato dvě opravná opatření měla jakýkoli pozitivní dopad na situaci takových zaměstnanců na částečný úvazek, mezi něž patří žalobkyně v původním řízení.

37 K odkazu španělské vlády na rozsudek ze dne 16. července 2009, Gómez-Limón Sánchez-Camacho (C-537/07, Sb. rozh. s. I-6525) postačí v souladu s tvrzením Komise konstatovat, že uvedený rozsudek, jak vyplývá z jeho bodu 60, se týká, pokud jde o směrnici 79/7, hlavně výkladu jejího článku 7 odst. 1 písm. b), podle něhož mohou členské státy z její oblasti působnosti vyloučit nabývání nároků na dávky sociálního zabezpečení v rámci zákonného systému po obdobích přerušení zaměstnání v důsledku výchovy dětí. Z předkládacího rozhodnutí však nevyplývá, že je toto ustanovení použitelné ve sporu v původním řízení.

38 Na čtvrtou otázku je tedy třeba odpovědět tak, že článek 4 směrnice 79/7 musí být vykládán v tom smyslu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti dotčené ve věci v původním řízení, brání právní úpravě členského státu, která vyžaduje, aby zaměstnanci na částečný úvazek, jejichž převážnou část

tvoří ženy, dosáhli ve srovnání se zaměstnanci na plný úvazek poměrně delší doby pojištění, která je nezbytná pro případný vznik nároku na starobní důchod příspěvkového typu, jehož výše je snížena úměrně ke snížení jejich pracovního úvazku.

K nákladům řízení

39 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují

Z těchto důvodů Soudní dvůr (osmý senát) rozhodl takto:

Článek 4 směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení musí být vykládán v tom smyslu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti dotčené ve věci v původním řízení, brání právní úpravě členského státu, která vyžaduje, aby zaměstnanci na částečný úvazek, jejichž převážnou část tvoří ženy, dosáhli ve srovnání se zaměstnanci na plný úvazek poměrně delší doby pojištění, která je nezbytná pro případný vznik nároku na starobní důchod příspěvkového typu, jehož výše je snížena úměrně ke snížení jejich pracovního úvazku.

Podpisy.